

การศึกษาบริบทของสถาบันการศึกษาพยาบาล การจัดการเรียนการสอน และการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษา จากจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรภู่ธานี

เสาวภา เอกอดิศักดิ์ กศ.ม.* นางเยาว์ ชัยทอง พย.ม.*
สุนันทา ทองพัฒน์ Ph.D.* กรองทอง ออมสิน พย.ม.*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของสถาบันการศึกษาพยาบาล สภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนและการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้าศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรภู่ธานี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 คน จากทั้งหมด 200 คน ที่ร่วมกันดำเนินโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และการเขียนบันทึกด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และกำหนดประเด็นหลัก

ผลการศึกษาพบว่าประเด็นหลัก ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลักคือ ประเด็นที่ 1 เหตุผลในการเข้าศึกษาพยาบาลจำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ นักศึกษาชอบและครอบครัวยุติสนับสนุน นักศึกษาไม่ชอบแต่ครอบครัวยุติสนับสนุน และนักศึกษาชอบแต่ครอบครัวยุติไม่สนับสนุน ประเด็นที่ 2 ทักษะคิดและความคิดเห็นต่อวิชาชีพการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อวิชาชีพในเชิงบวกต่อวิชาชีพการพยาบาล โดยนักศึกษารับรู้ว่าพยาบาลเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นวิชาชีพที่ต้องเสียสละ มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา มีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซื่อสัตย์ กิริยามารยาทงดงาม พุดจาไพเราะ ประเด็นที่ 3 สภาพความเป็นอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลพบว่า นักศึกษาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากในหอพัก ห้องน้ำและห้องสุขามีไม่เพียงพอ บรรยากาศรอบๆ วิทยาลัยมีที่พักผ่อนหย่อนใจน้อย มีกฎระเบียบของวิทยาลัยที่ค่อนข้างเป็นระเบียบ เข้มงวด เป็นเรื่องที่นักศึกษาไม่เคยต้องปฏิบัติตามก่อน การอยู่ร่วมกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง โดยรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้องในเรื่องความเป็นอยู่ในหอพัก กิริยามารยาทในการอยู่ร่วมกัน ประเด็นที่ 4 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดตารางสอนที่แน่นมาก การสอนที่รีบเร่ง หรือการเปลี่ยนชั่วโมงสอนของครูทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสทบทวนทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนและก่อให้เกิดความสับสน มีผลให้นักศึกษามีปัญหาในการเรียนมากยิ่งขึ้น และประเด็นที่ 5 การแก้ปัญหาเมื่อเวลาที่มีปัญหาการเรียนพยาบาลสำหรับการแก้ปัญหาเรื่องเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการพยายามตั้งใจเรียนให้มากขึ้น หันมาดูแลตัวเองอะไรที่ทำให้เขาเรียนไม่จบ บางรายที่มีปัญหาภาษาอังกฤษ หรือวิชาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ จะหันมาทบทวนโดยการศึกษาค้นคว้าจากตำราในห้องสมุด หรือชวนกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหารวมกลุ่มกันศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

คำสำคัญ : การปรับตัวเข้าสู่วิชาชีพ นักศึกษาพยาบาล สถาบันการศึกษา การจัดการเรียนการสอน

*พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรภู่ธานี

The Study of Nursing Educational Institution Teaching-Learning Context and Adjustment Toward Nursing Profession among Nursing Students in Southern Border Provinces of Thailand, A Case Study of Boromarajonani College of Nursing, Suratthani

Saowapa Agadisak M.Ed.* Noungyao Chaithong MNS.*

Sunanta Thongpat Ph.D.* Krongthong Aomsin MNS.*

ABSTRACT

This descriptive research aimed at studying the nursing educational institution teaching and learning towards nursing profession learning context, and adjustment among nursing students in Southern border provinces, Boromarajonani College of Nursing, Suratthani, Thailand. The purposive sampling technique was used to gain 30 out of 200 nursing students in the Professional Nurses from Increment Project for Southern Border Problem Solution. Data were collected by in-depth interviewing, participatory and non-participatory observation, and self-reporting. The data were analyzed using content analysis technique: grouping, coding, categorizing and theme developing. The research found five themes. Firstly, reason for choosing nursing profession can be categorized into 3 groups. The students wanted to study nursing with parents supported; the students did not want to study nursing but parents convinced them; the students wanted to study nursing without parents supported. Secondly, in terms of students opinions and attitudes toward nursing profession, most of the nursing students had positive attitudes towards nursing profession as the profession was honorable, highly recognizable, dedicated, responsible, punctual, generous, willing to help others and do not expect anything in return, honest, polite and good manners. Thirdly, in terms of living condition, living in the dormitory was too crowded, there were not enough toilets and bathrooms, the environment was inadequate to relax, college's rules and seniority system were too rigid. Fourthly, in terms of teaching and learning condition, learning schedule was too tight, haste in teaching, confusing due to the changing teaching hours, and do not have the opportunity to review or learning the content that causes the learning problems. Fifthly, most of nursing students could solve their own learning problems by working hard and engaging in self-reflection to find the cause of the learning problems. For English subjects or some subjects which were related to English, the nursing students would spend more time on self-study in the library or study with peers who share the same learning problems.

Keywords : Adjustment toward nursing profession, nursing student, nursing educational institution

---

*Registered Nurse : Senior Professional Level, Boromarajonani College of Nursing, Suratthani

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกันดำเนินโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 3,000 คน โดยวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมชนกจำนวน 25 แห่ง ได้รับนักศึกษา เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2550 และจะสำเร็จการศึกษาในปี 2554 โดยมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการจากงบประมาณของรัฐและผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน และจะต้องปฏิบัติงานในภูมิลำเนาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา¹

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี เป็นหนึ่งใน 25 แห่งของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมชนก ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 200 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชาย จำนวน 30 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 170 คน นับถือศาสนาอิสลาม 153 คน และศาสนาพุทธ 47 คน มีภูมิลำเนาอยู่ที่นราธิวาส 68 คน ปัตตานี 64 คน ยะลา 37 คน สงขลา 21 คน และสตูล 10 คน ซึ่งนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันในหลายด้านรวมทั้งความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี การดำเนินชีวิต ระดับการศึกษาพื้นฐาน ภูมิหลังของครอบครัว และเหตุผลของการเข้าเรียนในสถาบันแห่งนี้ เป็นต้น ความแตกต่างเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา² รวมทั้งทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษา ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียน ความรู้สึกต่อวิชาชีพศึกษา สภาพการเรียนการสอน และการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องควรให้ความ

ตระหนัก ซึ่งความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ให้มีความพร้อมมีสมรรถนะที่จำเป็นตามความต้องการของหลักสูตร รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป³

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบริบทของสถาบันการศึกษาพยาบาล สภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนและการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เข้าศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม (Participatory - Observation and Non-Participatory Observation) และการเขียนบันทึกด้วยตนเอง (Self-report) ตามโครงสร้างเนื้อหา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลที่เข้าศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ภายใต้โครงการผลิตนักศึกษาพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากนักศึกษาที่สมัครใจให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 30 คน มีการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างโดยการอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย กระบวนการเข้าร่วมการวิจัย และสิทธิ์ในการขอลอนตัวออกจากกรวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ธันวาคม 2550 - กรกฎาคม 2551 โดยเลือกนักศึกษา ที่สนใจเข้าร่วมการวิจัยให้การเขียนบันทึกด้วยตนเอง (Self - report) ตามโครงสร้างเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลด้าน เพศ อายุ ศาสนา สภาพ สมรส จำนวนบุตร ภูมิลำเนา การศึกษาสูงสุดก่อน เข้าเรียนพยาบาล อาชีพก่อนเข้าเรียนพยาบาล ระดับคะแนนขณะเรียนพยาบาล (GPA) สภาพ ปัญหาที่พบขณะเข้าเรียนพยาบาล หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้พบนักศึกษาแต่ละคนเพื่อสัมภาษณ์เชิง ลึก(In-depth interview) ในประเด็นเหตุผลของ การเข้าเรียนพยาบาล ทศนคติการเข้าร่วมกิจกรรม ของทางวิทยาลัย การประกอบกิจทางศาสนา ผลกระทบของสถานการณ์ภาคใต้ต่อตัวนักศึกษา ปัญหาด้านการเรียนการสอน สัมพันธภาพกับ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บรวบรวม โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม (Participatory - Observation and Non - Participatory Observation) ในระหว่างที่นักศึกษากำลังศึกษา หรือเข้าร่วมกิจกรรมในวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยการจัด กลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน โดย การใส่รหัส (Code) จัดกลุ่มข้อมูล (Categorize) และกำหนดประเด็นหลัก (Theme)⁴

ผลการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ ศึกษาจำนวน 30 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80 มีอายุระหว่าง 19 - 21 ปี ร้อยละ 43.33 นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 80 ส่วนใหญ่มีจำนวน พี่น้องในครอบครัว ตั้งแต่ 2-7 คน ร้อยละ 90 มี สถานภาพสมรสเป็นโสดมากที่สุดร้อยละ 86.67 ก่อนเข้าเรียนพยาบาลส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น มัธยมศึกษา ร้อยละ 56.67 รองลงมาจบปริญญาตรี ร้อยละ 36.67 และส่วนใหญ่มีงานทำแล้วก่อนเข้า เรียนพยาบาล (รับราชการ ลูกจ้าง ค้าขาย) คิดเป็น ร้อยละ 43.33

ประเด็นหลักที่ได้จากการวิจัย พบ 5 ประเด็นหลัก (Theme) ดังนี้

ประเด็นหลักที่ 1 เหตุผลที่เข้าเรียน พยาบาล กลุ่มตัวอย่างทุกคนให้ข้อมูลตรงกันว่า เป็นเพราะรัฐบาลเปิดโอกาสให้เยาวชนในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ได้เข้าเรียนพยาบาล นับว่าเป็น โครงการที่ดีสำหรับนักศึกษาและครอบครัวเพราะ รัฐบาลให้ทุนเรียนฟรี 4 ปี ครอบคลุมค่าเล่าเรียนและ ค่าอาหาร ทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว ในการส่งเรียนและเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้ บรรจุเข้ารับราชการในภูมิลำเนาเดิมของตนเอง ซึ่งพบว่าเหตุผลดังกล่าวจำแนกได้ 3 กลุ่ม ดัง รายละเอียดต่อไปนี้

1.1 นักศึกษาชอบและครอบครัว สนับสนุน เป็นเหตุผลที่พบมากที่สุดของการเข้า เรียนพยาบาล โดยตัวนักศึกษามีความชอบใน วิชาชีพพยาบาลเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว รวมทั้ง ครอบครัวเห็นว่าเมื่อเป็นพยาบาลจะมีงานทำ แน่นนอน มีรายได้ที่มั่นคงและได้กลับไปทำงานที่ บ้านเกิดของตนเอง เมื่อมีโอกาสจากรัฐบาล นักศึกษาจึงสมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าโครงการ ทันที ดังคำกล่าวของนักศึกษาที่ว่า

"เหตุผลที่เลือกมาศึกษาในโครงการนี้ เพราะเป็นความใฝ่ฝันของตัวเอง ทางด้าน ครอบครัวก็ต้องการให้เป็นพยาบาล ทำงานรับ ราชการ มีอาชีพที่มั่นคง"

นักศึกษาอีกคนหนึ่ง ซึ่งมีครอบครัวและมี ลูกแล้ว 5 คน เล่าว่า

"ดิฉันอยากเรียนพยาบาลเพราะมีความ ชอบเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ครอบครัวก็บอกให้มา สมัครเรียนเพื่ออนาคตที่ดีของลูกและอีกอย่างได้ กลับไปทำงานที่บ้าน ช่วยเหลือคนในบ้านเกิดของ เรายเอง "

1.2 นักศึกษาไม่ชอบแต่ครอบครัว สนับสนุน มีนักศึกษา 2 รายให้เหตุผลว่านักศึกษา

ไม่ชอบแต่ครอบครัวสนับสนุน คือ รายแรกกำลังศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และอยู่ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ อีกหนึ่งรายกำลังเรียนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา แต่ครอบครัวต้องการให้นักศึกษาเข้าเรียนพยาบาล ด้วยเหตุผลว่า พยาบาลเป็นอาชีพที่มั่นคง สามารถนำความรู้มาดูแลครอบครัว ได้เป็นข้าราชการเหมือนพ่อแม่ มีโอกาสมารับใช้แผ่นดิน ดังนั้นนักศึกษาจึงต้องยุติการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และมาเข้าเรียนพยาบาล นักศึกษาคนหนึ่งเล่าว่า

"พ่อและแม่แนะนำ แคมป์บังคับให้มาเรียนในตอนแรกดิฉันได้ปฏิเสธที่จะมาเรียน เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่ไม่เหมาะกับตนเอง แต่ต้องเข้ามาเรียนในวิชาชีพพยาบาล เพราะเป็นความต้องการของพ่อและแม่ ด้วยเหตุผลที่ว่าพยาบาลเป็นอาชีพที่มั่นคง ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้สามารถนำมาดูแลครอบครัว และได้ช่วยเหลือผู้อื่น อยากให้ลูกรับราชการเหมือนกับท่าน มีโอกาสที่ดีที่จะได้รับใช้แผ่นดิน จึงทำให้ดิฉันต้องมาเรียนที่นี้ด้วยความจำยอม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ดิฉันต้องตัดสินใจลาออกจากการเรียนปริญญาโท"

1.3. นักศึกษาชอบแต่ครอบครัวไม่สนับสนุน มีนักศึกษา 1 ราย ให้เหตุผลที่ครอบครัวไม่สนับสนุนให้มาเรียนทั้งๆที่ตัวนักศึกษาชอบและอยากมาเรียนมาก คือก่อนที่นักศึกษาจะมาเรียนพยาบาล นักศึกษาเป็นผู้หารายได้หลักให้กับครอบครัว โดยการเป็นครูสอนในโรงเรียนอนุบาลสอนศาสนา ถ้ามาเรียนจะทำให้ทางบ้านขาดรายได้และยังต้องรับภาระส่งเงินให้นักศึกษาด้วยซึ่งผู้ปกครองไม่สามารถหาเงินส่งให้เรียนได้และให้เหตุผลกับนักศึกษาว่าถึงแม้จะมีทุนให้เรียน แต่ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ อีก ถ้าอยากเรียนนักศึกษาต้องขายรถมอเตอร์ไซด์ของคนที่ใช้ในการทำงาน แต่นักศึกษาไม่อยากจะขาย จึงต้องตัดสินใจ

ใจแต่งงานเพื่อที่จะได้มีเงินมาเรียนแทนนักศึกษาเล่าว่า

"หมอมาคือบอกว่ามีการรับนักเรียนพยาบาล ดิฉันอยากเรียนมากจึงไปสมัครและสอบได้ เจ้าหน้าที่แจ้งว่าถึงแม้มีทุนให้เรียนก็ต้องมีเงินของตัวเอง ดิฉันบอกพ่อว่าจะไปเรียน พ่อบอกไม่มีเงินส่ง ถ้าอยากเรียนก็ให้ขายมอเตอร์ไซด์ ดิฉันร้องไห้เสียคารด กว่าจะซื้อมาได้ลำบากมาก และคิดว่าจะเอาเงินไหนเรียน ใครจะส่ง ต่อมาหลานของพ่อมาช่วยพูดกับพ่อว่าให้ส่งดิฉันเรียน แต่พ่อก็ยังยืนยันคำเดียวให้ขายรถ ดิฉันร้องไห้อยู่เป็นอาทิตย์หลานของพ่อก็มาบอกว่า มีคนสนใจอยากแต่งงานด้วย ตัวเรเองก็ไม่มีใครส่งเสียให้เรียน เลยตัดสินใจแต่งงาน เพื่อจะเอาเงินมาเรียน"

ประเด็นหลักที่ 2 ทศนคติและความคิดเห็นต่อวิชาชีพการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อวิชาชีพในเชิงบวกต่อวิชาชีพการพยาบาล โดยนักศึกษารับรู้ว่าพยาบาลเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นวิชาชีพที่ต้องเสียสละ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซื่อสัตย์ กิริยามารยาทงดงาม พุดจาไพเราะ ดังคำกล่าวของนักศึกษาที่ว่า

"วิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ทำให้ประชาชนมีแต่ความสุข และให้ความเมตตาแก่ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ต้องเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อมาดูแลผู้ป่วยและต้องมีความรับผิดชอบสูงมากเนื่องจากต้องดูแลผู้อื่น ให้มีความสุขที่มากขึ้น"

"วิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ต้องช่วยเหลือสังคม มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ กิริยามารยาทงดงาม พุดจาไพเราะ และจะต้องให้การบริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น"

ประเด็นหลักที่ 3 สภาพความเป็นอยู่ในวิทยาลัยพยาบาล มีศึกษาหญิงในโครงการฯ

170 คน นักศึกษาชายทั้งหมด 40 คน โดยเป็นนักศึกษาชายในโครงการฯ 30 คน วิทยาลัยเช่าบ้านพักเอกชนให้นักศึกษาชายในโครงการฯ พักอยู่บริเวณใกล้ๆ กับวิทยาลัย โดยเช่าบ้านพักให้ 4 หลัง ส่วนนักศึกษาหญิงพักอยู่ในหอพักเป็นพักหอเดียวกับนักศึกษารุ่นปกติซึ่งมีจำนวน 87 คน นักศึกษาหญิงในโครงการฯ พักด้วยกันไม่ได้แยกไทยพุทธหรือไทยมุสลิม สภาพหอพักที่จัดให้นักศึกษาในโครงการฯ อยู่เป็นอาคาร 3 ชั้น มีห้องน้ำและห้องส้วมอย่างละ 4 ห้องต่อชั้น รวมมีห้องน้ำ 12 ห้อง ห้องส้วมทั้งหมด 12 ห้อง เดิมก่อนมีโครงการฯ มีนักศึกษาพักอยู่ทั้งหมดประมาณ 140 คน นักศึกษาพักห้องละ 10 คน แต่เมื่อมีโครงการฯ มีนักศึกษาพักในหอพักหลังนี้ทั้งหมด 288 คน จึงต้องต่อเติมด้านล่างของหอพักเป็นห้องพักเพิ่มอีก 2 ห้อง นักศึกษาพักห้องละ 16 - 20 คน เตียงนอนเป็นแบบ 2 ชั้น มีตู้ใส่เสื้อผ้าและโต๊ะเขียนหนังสือให้แต่ได้ไม่ครบทุกคน เนื่องจากห้องคับแคบ หากใครได้ตู้เก็บผ้าที่ทำจากไม้จะไม่ได้อะไรเขียนหนังสือ ภายในห้องมีพัดลมติดฝาผนังห้องละ 4 ตัว การละหมาดนักศึกษปฏิบัติในห้องนอนของตนเอง ที่ชั้นล่างหอพักมีห้องอ่านหนังสือ 2 ห้อง ในห้องอ่านหนังสือมีโทรทัศน์ ห้องละ 1 เครื่อง ซึ่งนักศึกษาทุกคนในหอพักใช้ร่วมกัน

3.1 นักศึกษาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากมากในหอพัก นักศึกษาให้ข้อมูลว่า หอพักมีความคับแคบ แออัดมากพัดลมมีไม่เพียงพอ ทำให้อากาศร้อนมาก และอากาศถ่ายเทไม่สะดวก ตู้เก็บผ้าและที่เก็บของก็ไม่เพียงพอ เนื่องจากในห้องพักแต่ละห้องมีจำนวนคนมากเกินไป ทำให้มีเสียงดัง ไม่เหมาะในการอ่านหนังสือและไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ แต่นักศึกษารับรู้ว่าเป็นความจำเป็นอยากให้สภาพความเป็นอยู่ในหอพักดีกว่านี้ มีความอัดอั้นแต่เป็นไปได้อยากจึงต้องทำใจ และปรับตัวกับสภาพที่เป็นอยู่ นักศึกษาคณะหนึ่งเล่าว่าในสภาพ

ความแออัดของหอพักเมื่ออยู่นานไป และเริ่มสนิทกับเพื่อนทำให้เริ่มปรับตัวได้บ้าง

"สภาพความเป็นอยู่ของหอพักโดยภาพรวมแล้ว ไม่พอใจเท่าที่ควร มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา รู้สึกอึดอัดกับหอพัก คับแคบ ในห้องนอนก็แน่นมาก คับแคบจนบางครั้งไม่มีทางให้ผ่าน สมาชิกในห้องเยอะทำให้วุ่นวาย ไม่มีความเกรงใจต่อกัน พุดคุยกันเสียงดัง อยากให้สร้างหอพักใหม่โดยจัดให้อยู่ห้องละ 10 คนเมื่อก่อนรู้สึกว่าการที่ห้องแคบเกินไป อึดอัดมาก แต่ตอนนี้สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนในห้องได้แล้ว และทำใจได้บ้างแล้ว"

นักศึกษาอีกคนหนึ่งเล่าเรื่องการเก็บของใช้ส่วนตัวในหอพักว่า

"ดิฉันได้ใช้ที่เก็บของเป็นตู้ลอย ชุดฟ้า - ขาว ยังแขวนไม่ได้ ส่งซักไปแล้วต้องพับแล้วค่อยไปรีดใหม่อีก ไม่มีตู้แขวนเสื้อผ้า อยากให้ทางวิทยาลัยอะลุ่มอล่วย ตู้ลอยใส่ของไม่พอจริง ๆ ตอนแรกข้าพเจ้าตั้งใจจะซื้อลิ้นชักใส่เสื้อผ้าและหนังสือเพิ่มแต่ต้องยกเลิก เมื่อทางวิทยาลัยออกกฎให้ใช้เฉพาะของที่จัดให้เท่านั้น บ้านข้าพเจ้าก็อยู่ไกลไม่ค่อยได้กลับเหมือนนักศึกษาห้อง ชั้นปี่อื่น ๆ การที่ไม่ค่อยได้กลับบ้านก็นับว่าไม่มีความสุขพอแล้ว อยากให้ทำหอพักให้น่าอยู่"

3.2 ห้องน้ำและห้องสุขามีไม่เพียงพอ ห้องน้ำและห้องสุขาเป็นปัจจัยทางด้านกายภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งของที่พัก เมื่อคนมาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ความต้องการในการใช้ห้องน้ำและห้องสุขาก็มากตามขึ้นไปด้วย ความไม่สมดุลระหว่างจำนวนนักศึกษา กับจำนวนหอพัก ทำให้นักศึกษาต้องใช้เวลาในการรอคิวเข้าห้องน้ำนานมาก สิ่งที่สามารถแก้ปัญหาได้คือปรับเวลาของตัวเองในการใช้ห้องน้ำและห้องสุขา นักศึกษาเล่าให้ฟังว่า

"ที่หอพัก ห้องน้ำ ห้องส้วมไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาต้องตื่นรอคิวเข้าห้องน้ำตั้งแต่ตี 4 - ตี 5 คนจำนวนร้อยละ 40 ต้องตื่นก่อนอาบน้ำ ถ้ารวมทั้งหอพักก็รวมเกือบ 300 คนซึ่งทำให้เสียเวลาอย่างมากในการรอเข้าห้องน้ำ และกลอนประตูก็ชำรุดเกือบทุกห้อง ต้องใช้เชือกผูกโยงกับก๊อกฝักบัวสภาพไม่น่าดูมาก"

ห้องน้ำที่มีจำนวนน้อยอยู่แล้วเมื่อมีคนใช้มากๆทำให้ มีการชำรุดบ่อยครั้ง แต่การซ่อมแซมเป็นไปช้า นักศึกษาคนหนึ่งเล่าว่า

"ห้องน้ำห้องส้วมมีไม่พอกับจำนวนนักศึกษาเลย โดยเฉพาะห้องส้วม แต่ละชั้นจะมีอยู่ 4 ห้อง บางห้องก็ใช้ไม่ได้กว่าจะซ่อมเสร็จนานมาก ห้องน้ำก็ยังมีกลิ่นเหม็นด้วย"

3.3 บรรยาการรอบๆวิทยาลัยมีที่พักผ่อนหย่อนใจน้อย การที่นักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในวิทยาลัย บรรยาการรอบๆ วิทยาลัยจึงเป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่นักศึกษาใช้ผ่อนคลายหลังการเรียน และส่งเสริมต่อสุขภาพกายและจิตใจของนักศึกษาจากการศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่บอกตรงกันว่า ภายในวิทยาลัยมีต้นไม้ น้อย ทำให้อากาศร้อน ไม่มีที่หลบแดดในเวลากลางวัน สถานที่สำหรับให้พักผ่อนและพักผ่อนสำหรับนั่งพักมีน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา นักศึกษาจึงใช้เวลาอยู่ในอาคารมากกว่าห้องเรียน ดังคำกล่าวของนักศึกษาที่ว่า

"สถานที่พักผ่อนหย่อนใจก็ไม่มีเลย ที่นั่งมีไม่เพียงพอ ในตอนเที่ยงนักศึกษาต้องไปอยู่ที่ห้องเรียน ต้นไม้ในวิทยาลัยก็น้อยจึงทำให้อากาศร้อน ไม่มีที่นั่งหลบแดด ไม่รู้จะนั่งตรงไหน จึงทำได้แต่เพียงมานั่งตากแอร์ในห้องสมุดหรือห้องเรียน"

อีกคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า

"สถานที่พักผ่อนหย่อนใจรอบๆ ดึกก็น้อย อยากให้มีที่นั่งได้ต้นไม้ หลายๆ ตัวหน่อย เพื่อจะได้นั่งเล่นหรืออ่านหนังสือ ผ่อนคลายความเครียด"

3.4 กฎระเบียบของวิทยาลัย วิทยาลัยมีกฎระเบียบบังคับเพื่อให้ นักศึกษาที่มีพื้นฐานจากครอบครัวแตกต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ากฎระเบียบของวิทยาลัยที่กำหนดไว้ เป็นสิ่งดีที่ทำให้ นักศึกษาสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ แม้ในบางครั้งนักศึกษาค่อนข้างมีความอึดอัด เช่น การแต่งกายด้วยชุดนักศึกษาเวลาเช้า - ออกวิทยาลัย เพราะบางครั้งจะได้สะดวกในการเดินทางกลับบ้านต่างจังหวัด นักศึกษาอยากแต่งกายด้วยชุดวอร์มเมื่อกลับบ้าน ที่ต้องใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณนานถึง 6 - 9 ชั่วโมง นักศึกษาคนหนึ่งให้ข้อมูลว่า

"กฎระเบียบของวิทยาลัยเป็นสิ่งที่ดีมาก ทำให้คนจำนวนมากสามารถอยู่ร่วมกันได้ แต่ช่วงแรกทำให้ต้องมีการปรับตัวมากๆ อยากให้วิทยาลัยยืดหยุ่นกฎบางกฎบ้าง เช่น การแต่งกายออกจากวิทยาลัยเมื่อกลับบ้าน อยากให้แต่งชุดวอร์ม ออกได้ เพราะการเดินทางกลับบ้านต้องนั่งรถ 6 - 9 ชั่วโมง จะได้มีความสะดวกในการเดินทางมากขึ้น"

การกำหนดเวลาเข้าออกของวิทยาลัย ซึ่งในวันธรรมดาให้ออกได้ระหว่าง 16.00-18.00 น. สามารถกลับบ้านได้ในวันหยุดแต่ต้องกลับเข้าวิทยาลัยก่อนเวลา 18.00 น.ถ้าเข้าวิทยาลัยไม่ทันเวลาที่กำหนด นักศึกษาจะต้องเขียนบันทึกข้อความ และมีบทลงโทษคือ ตักเตือน ซึ่งนักศึกษากลัวการมีชื่อปรากฏในงานปกครอง ทำให้นักศึกษามีข้อจำกัดในการเดินทางเมื่อกลับบ้าน อยากจะให้เลื่อนระยะเวลาในการเข้าออกวิทยาลัยจากเวลา 18.00 น. เป็นเวลา 19.00 น. เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาไกล ต้องนั่งรถหลายต่อกว่าจะถึงวิทยาลัยเมื่อเข้าเรียนได้ประมาณ 1 ภาคเรียน นักศึกษาที่ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับกฎระเบียบของวิทยาลัยทั้งเรื่องการแต่งกายและเวลาช่วงหลังมานักศึกษาเริ่มปรับตัวได้แล้ว หลังจากเข้าเรียนได้ประมาณ 1 ภาคเรียน ในเรื่องการกลับบ้านในวันหยุด การปรับเวลาที่จะต้องกลับถึงวิทยาลัยตาม

กำหนดเวลา 18.00 น. โดยออกจากบ้านให้เร็วขึ้น จะกลับเมื่อมีวันหยุดติดต่อกันมากกว่า 2 วัน และจะใช้โทรศัพท์พูดคุย กับผู้ปกครองทางบ้าน ซึ่งผู้ปกครองเข้าใจดีเรื่องกฎระเบียบบนักศึกษาก็คลายความวิตกกังวล

3.5 การอยู่ร่วมกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ทุกวันในเวลาประมาณ 18.45 น. นักศึกษาหญิงที่อยู่ในหอพักจะต้องลงมารวมกันเพื่อประชุมได้หอพัก ยกเว้นนักศึกษาชายที่พักรอพักนอกวิทยาลัย จะเข้าประชุมวาระพิเศษเป็นครั้งคราว ซึ่งมีการสวดมนต์และประกาศเรื่องต่างๆ ซึ่งเวลาในการเข้าห้องประชุมจะตรงกับเวลาละหมาด นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่าการเข้าห้องประชุมบางครั้งใช้เวลาเนิ่นนานเกินไป โดยนักศึกษากล่าวตรงกันว่า การประชุมนั้นใช้เวลาเนิ่นนาน และให้ข้อเสนอว่าควรประชุมแต่เรื่องสำคัญ ๆ หรือเรื่องด่วน และถ้าเป็นไปได้อยากให้นักศึกษาไทยมุสลิมได้มีการสวดดูอาร์ ด้วยและการเข้าห้องประชุมในเวลาเย็นควรมี สัปดาห์ละ 2- 3 วัน ดังคำกล่าวของนักศึกษาที่ว่า

"การเข้าประชุม ในความรู้สึกของดิฉัน คิดว่ามันทำให้เสียเวลา บางทีเราถึงงานเยอะที่จะต้องส่งอาจารย์และบางครั้งก็มีสอบ ก็อาจทำให้มีการเสียเวลาตรงนั้น อยากให้มีการปรับเปลี่ยนเป็น 2-3 วัน/สัปดาห์ หากมีอะไรเร่งด่วนที่ต้องประกาศควรจะประชาสัมพันธ์ตามเสียงตามสายเพราะทุกคนก็ได้ยิน"

อีกคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า

"โดยส่วนตัวเป็นอิสลาม ช่วงเวลาที่เข้าห้องประชุมเป็นเวลาในการทำกิจกรรมทางศาสนาด้วย เป็นช่วงเวลาที่สมควรแก่การอ่านคัมภีร์ทางศาสนา จึงอยากแนะนำให้ใช้เวลาสำหรับห้องประชุมในเรื่องที่ทำเป็นเท่านั้น อีกเรื่องคืออยากแนะนำให้อิสลามอ่านดูอาร์ เพราะเข้าไปฟังแต่เขาสวดมนต์ อยากให้อิสลามได้ปฏิบัติเช่นเดียวกันคือการอ่านดูอาร์ค่ะ"

การอยู่ร่วมกันในวิทยาลัยนั้นในวิทยาลัยมีระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง คือ ระบบเฒ่าหรือระบบพี่เลี้ยง แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเห็นว่าระบบนี้ทำให้รุ่นน้องกับรุ่นพี่ใกล้ชิดกันในกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น แต่ถ้ามองในภาพรวมแล้วนักศึกษากลุ่มใหญ่บอกว่ายังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากรุ่นพี่ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง แต่กลับมาดักเตือนในสิ่งที่รุ่นพี่ก็กระทำเช่น กัน รุ่นพี่น้อยคนที่จะสามารถให้คำปรึกษา หรือให้กำลังใจรุ่นน้อง นอกจากนี้ นักศึกษาให้ข้อมูลว่า ในการเข้าห้องประชุม รุ่นพี่จะใช้โอกาสนี้เป็นเวทีในการดักเตือนและระบายอารมณ์กับรุ่นน้องมากกว่า ไม่ได้แยกเรื่องส่วนตัวกับหน้าที่ วาจาที่รุ่นพี่ใช้นั้น เป็นวาจาที่ไม่สุภาพ มีการตะคอก นาน้องมาประจาน ไม่ได้ให้เกียรติรุ่นน้อง และอ้างว่าเป็นการฝึกความอดทนให้กับรุ่นน้อง ซึ่งนักศึกษาให้ความเห็นว่าสิ่งที่รุ่นพี่กระทำเป็นการไม่เหมาะสม อยากจะให้รุ่นพี่คอยสอนหรือให้กำลังใจมากกว่า ดังคำกล่าวของนักศึกษาที่ว่า

"จากที่ข้าพเจ้าสังเกตจะเห็นว่า มีบุคคลหลายกลุ่มใช้ที่ประชุมเป็นสนามประลองฝีปากบ่อยครั้งที่มีการกล่าวพาดพิงถึงผู้อื่น มีการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม โดยมีได้คำนึงถึงจิตใจของผู้ฟังเป็นการประจานมากกว่าจะดักเตือนควรจะเรียกน้องมาพบและเตือนกันแบบรายคน"

"การเข้าห้องประชุมเพื่อ ไปฟังรุ่นพี่ระบายอารมณ์ด่อน้อง หรือหาเรื่องมาเล่นน้องในแต่ละวันก็เป็นสิ่งที่รุ่นพี่ใช้วาจาเชือดเฉือนกันหรือคิดว่าน้องทำผิดไม่ได้แต่ที่ทำผิดได้ นั่นก็ไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งรุ่นพี่จะพูดเสมอว่าทำเพื่อฝึกความอดทน แต่จากการที่ข้าพเจ้าเคยผ่านงานมาหลายสถานที่นั้น ข้าพเจ้าคิดว่ามันไม่จำเป็นเลย ยิ่งถ้าเราต้องเจอกับสิ่งที่ต้องใช้ความอดทน รุ่นพี่นั้นแหละสมควรที่จะปลูกปลูกบให้กำลังใจเรามากกว่า"

"รุ่นพี่บางคนใช้ภาษาที่ไม่สุภาพพูดต่อรุ่นน้อง ข้าพเจ้าอยากจะทำให้รุ่นพี่พูดดีๆ กับรุ่นน้อง เพราะถ้าพูดกันด้วยภาษาที่น่าฟังก็จะทำให้รุ่นน้องเชื่อถือในตัวรุ่นพี่มากขึ้น"

ประเด็นหลักที่ 4 สภาพการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากนักศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เปิดภาคการศึกษาช้ากว่าชั้นปีที่ 1 รุ่นปกติ 5 สัปดาห์จึงทำให้ระยะเวลาในการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 น้อยกว่าปกติจากเดิมที่ต้องเรียน 16 สัปดาห์ต่อภาคการศึกษาต้องเหลือเพียง 12 สัปดาห์ต่อภาคการศึกษาดังนั้นการจัดตารางเรียนจึงลดจำนวนวิชาและหน่วยกิตลงและได้นำวิชาที่ลดลงในภาคเรียนที่ 1 ไปจัดเรียนเสริมในภาคการศึกษาที่ 2 และภาคเรียนที่ 3 โดยจัดสัปดาห์ให้มากขึ้นอีก 1 สัปดาห์เพื่อให้เป็นไปตามโปรแกรมการเรียนเหมือนนักศึกษารุ่นปกติทำให้ในปี 2 สามารถจัดการเรียนการสอนได้เหมือนกับนักศึกษารุ่นปกติ

สิ่งที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนทำให้เทอมที่ 1 เรียนเพียง 5 วิชาและยังเป็นวิชาพื้นฐานที่เนื้อหายังไม่ค่อยยากแต่อุปสรรคที่พบคือต้องเรียนรวมกันเป็นห้องใหญ่จำนวน 200 คนในห้องประชุมใหญ่ ทำให้มองเวลาอาจารย์สอนไม่ชัด รวมทั้งปัญหาด้านการปรับตัวเรื่องเพื่อนและภาษาที่ใช้เกิดความไม่มั่นใจในตนเองทำให้ไม่กล้าที่จะซักถามอาจารย์ทำให้เรียนไม่เข้าใจในเทอม 2 มีการแบ่งห้องเรียนเป็น 2 ห้องจำนวนห้องละ 100 คน วิชาที่เรียนเพิ่มมากขึ้นเป็น 7 วิชาลักษณะวิชาที่ยากมากกว่าเทอมที่ 1 โดยเฉพาะวิชากายภาคสรีรวิทยา เคมี ฟิสิกส์ ต้องท่องจำเป็นภาษาอังกฤษ เป็นวิชาใหม่เรียนไม่ค่อยเข้าใจถึงแม้ว่าจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาแล้ว ในบางส่วนก็ยังรู้สึกเหมือนเริ่มเรียนใหม่เกือบทั้งหมดอาจารย์จึงได้จัดทำโครงการสอนเสริมในรายวิชาที่เนื้อหา

เข้าใจยากและจัดทำสัญญาการเรียนให้นักศึกษาที่มีผลคะแนนต่ำเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาโดยตรง ในเทอมที่ 2 เองผลการเรียนโดยรวมส่วนมากลดลง สำหรับเทอมที่ 3 เนื้อหาวิชาส่วนมากยากมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมโดยเฉพาะวิชากายภาควิทยา ชีวเคมี และจุลชีววิทยาอาจารย์ยังได้จัดทำโครงการสอนเสริมอยู่เช่นเดิม สิ่งที่พบอีกอย่างคือนักศึกษาได้มีกระบวนการจัดตัวให้กันเองในกลุ่มแต่ผลการเรียนในเทอมที่ 3 ครั้งหนึ่งของนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยลดลงและบางรายได้ไม่ถึง 2.5 และมีนักศึกษาที่ต้องเรียนซ้ำชั้นจำนวน 1 คน นักศึกษาให้ข้อมูลว่าตารางการเรียนการสอนแน่นมากเรียนวันละ 7-8 ชั่วโมงเนื้อหาวิชาที่ยากแล้วยังต้องจำและทำความเข้าใจ อาจารย์บางท่านสอนเร็วมากส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษนักศึกษาเตรียมมากเรียนไม่เข้าใจ ตารางการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนบ่อยมาก ทำให้เนื้อหาไม่ต่อเนื่องอยากให้อาจารย์สอนจบเป็นเรื่องๆ ไปเรียนวิชาเดียวติดต่อกัน 3-4 ชั่วโมงติดต่อกันนักศึกษาเหนื่อยล้า ส่งผลให้ไม่จำและไม่เข้าใจ ไม่อยากเรียนตามมา อยากให้อาจารย์ช่วยแก้ปัญหาให้ ดังคำสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่ว่า

"บางวิชาเรียนแบบไม่ประติดประต่อกัน อยากให้จัดชั่วโมงเรียนแบบให้จบไปที่ละบท บางครั้งเรียนยังไม่ทันจบ แล้วมาตอบต่อไป แล้วไปเรียนอีกที่เดือนหน้า ทำให้ลืมเนื้อหาบางส่วนไป และบางครั้งจัดบทเรียนวิชาเดียว 4 ชั่วโมง ทำให้น่าเบื่อ ยัง 2 ชั่วโมงหลัง ๆ เหมือนกับไม่ได้อะไรเลยเพราะเหนื่อยล้า ง่วงนอน อยากให้จัดชั่วโมงเรียนวิชาละไม่เกิน 2 ชั่วโมง"

อีกรายกล่าวว่า "อาจารย์บางท่านไม่ค่อยว่างเมื่อถึงชั่วโมงสอนไม่ได้สอน บางครั้งสอนไม่ทัน เพราะเนื้อหาค่อนข้างมาก แต่บางท่านก็ย่อเนื้อหามาสอนจนทำให้นักศึกษาไม่ค่อยที่จะเข้าใจ" "การจัดชั่วโมงการสอน อย่างที่ชีวิตนี้ไม่เคยพบเห็นมาก่อนเลย รายวิชาควรฝึกสัปดาห์วันให้แน่นอน

แต่ละสัปดาห์ควรจัดให้เหมือนกัน แม้ในมหาวิทยาลัยเป็นระบบใหญ่กว่าทำไมถึงจัดได้อย่างแน่นอน ทุกอย่าง ตารางกิจกรรมก็ควรให้แน่นอน เพื่อความแน่นอนในชีวิต ไม่เคยเจอที่ไหนจริงๆ ที่ตารางทุกอย่างไม่แน่นอนเลยอย่างที่นี่ มีการเปลี่ยนแปลงได้ทุกวินาที"

"การเรียนการสอนของอาจารย์แต่ละท่านค่อนข้างรวบรัด เนื้อหามากแต่เวลาน้อย ทำให้การทำความเข้าใจในบทเรียนบางครั้งก็สับสนและจับใจความไม่ค่อยได้ ซึ่งอาจารย์ก็จะถามว่าเข้าใจไหม บางครั้งไม่เข้าใจตั้งแต่แรกก็ไม่อาจพูดได้เช่นกัน ซึ่งตอนนี้วิชาที่ประสบปัญหามากคือเภสัชฯ เพราะอาจารย์ที่มาสอนเป็นอาจารย์จากข้างนอก การสอนก็ไม่ค่อยเข้าใจ เวลาเรียนก็ต้องนั่งเกร็ง เนื้อหาค่อนข้างละเอียด แต่เวลาในการรับฟังก็น้อย อาจารย์ก็เร่งจะสอนให้เสร็จ"

ประเด็นหลักที่ 5 การแก้ปัญหาเมื่อมีปัญหาการเรียนพยาบาล แยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

5.1 พื้นฐานการศึกษาและปัญหาเมื่อเรียนพยาบาล ก่อนเข้ามาเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานการศึกษาที่อ่อนในหลายวิชา เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ เมื่อพิจารณาผลการเรียนก่อนเข้าเรียนพยาบาลของนักศึกษาในกลุ่มนี้พบว่าจะมีเกรดเฉลี่ยส่วนใหญ่มากกว่า 2.50 ขึ้นไป จนถึงเกรดสูงสุด 3.57 มีจำนวน 3 รายที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และส่วนใหญ่จบจากโรงเรียนสอนทางศาสนา เมื่อเข้าเรียนพยาบาลจะมีปัญหาในวิชา ที่ต้องใช้ความจำ และทุกวิชาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ เช่น กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา เภสัชวิทยา และวิทยาพยาธิสรีรวิทยา ซึ่งนักศึกษาทุกรายให้เหตุผลว่า เรียนวิชานี้ต้องจำเป็นภาษาอังกฤษ เมื่ออ่านภาษาอังกฤษก็ทำให้จำชื่อต่างๆ ไม่ได้ ทำให้มีปัญหาเมื่อต้องมาเรียนกายวิภาค สรีรวิทยา หรือพยาธิสรีรวิทยา บางรายเห็นว่ามีปัญหาในการเรียน

กายวิภาคศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่ต้องใช้ทั้งความจำ ความเข้าใจ ต้องท่องจำส่วนต่างๆ ของร่างกาย ทุกองค์ประกอบ เป็นภาษาอังกฤษ ไม่ใช่เรียนและสอบให้ผ่านเท่านั้นแต่ต้องนำมาใช้กับการฝึกปฏิบัติในอนาคต นอกจากนี้นักศึกษา บางรายบอกว่าตนเองไม่ถนัดภาษาอังกฤษ แทบจะไม่เคยใช้เลย ยิ่งทำให้ลำบาก บางรายบอกว่าอ่านไม่ออก ไม่มีพื้นฐานมาตั้งแต่ชั้นมัธยม นอกจากนี้นักศึกษา ยังมีปัญหาในการจำความจำสั้น สมารถสั้น จึงเรียนไม่ดี ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ น่าจะเป็นตัวชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาอยู่ในภาวะเครียด รายหนึ่งบอกว่า

"ตนเองอ่อนภาษาอังกฤษ เพราะไม่ชอบตั้งแต่ต้น เมื่อมาเรียนพยาบาลต้องใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะเมื่อเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ ระบบประสาทที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด และวิชาเภสัช เนื้อหาส่วนใหญ่ก็เป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ยากต่อการเรียนและทำความเข้าใจ"

เมื่อพิจารณาผลการเรียนของนักศึกษา ทั้ง 3 ภาคเรียนพบว่าทุกรายมีผลการเรียนภาคเรียนที่ 1 ซึ่งเป็นหมวดการศึกษาทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ลดลงในภาคการเรียนที่ 2 ซึ่งเป็นวิชาทางการพยาบาลและพื้นฐานทางการพยาบาล และเพิ่มขึ้นในภาคเรียนที่ 3 ซึ่งเป็นวิชาเลือก นักศึกษารายหนึ่งบอกว่า

"เมื่อต้องอ่านวิชากายวิภาคศาสตร์ จะไม่ชอบเลย เพราะชอบลืม ลืมง่าย จะว่างทุกครั้งทีอ่านวิชานี้"

และอีกรายหนึ่งบอกว่า

"วิชาที่ต้องจำตนเองชอบกลับ แต่เป็นบางวิชา ชอบใจลอย ไม่ทราบเกิดจากสาเหตุอะไร สงสัยจะเป็นคนสมาธิสั้น ทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง"

นอกจากมีปัญหาด้านภาษา และวิชาที่ต้องใช้ความจำแล้ว เหตุที่ทำให้นักศึกษามีปัญหาในการเรียนก็เกิดจากการจัดการเรียนการสอน การออกแบบการสอนรายวิชา หรือ การสอน เช่น

วิชาเภสัชวิทยา ที่มีผู้สอนหลายราย เกิดความสับสน เป็นวิชาที่ต้องท่องจำ อาจารย์สอนเร็ว สอนไม่เข้าใจ และบางวิชาเน้นเนื้อหาสาระมาก เช่น รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ นักศึกษาบอกว่า "อาจารย์พยายามอธิบายแต่ผู้เรียนเอง นึกภาพไม่ออก บางโรคไม่เคยเห็นมาก่อน" ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสอนนั้นยังไม่เป็นการสอนตามสภาพการณ์จริง และพบว่าผู้เรียนที่มีปัญหาในวิชาการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่บอกว่า ตนเองมีปัญหาในวิชากายวิภาค พยาธิและสรีรวิทยามาก่อน นักศึกษาคนหนึ่งกล่าวว่า

"มีปัญหาตั้งแต่วิชากายวิภาคศาสตร์ จำไม่ค่อยได้ พอมาเรียนพยาธิสรีรวิทยายังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจในบางระบบ เช่น ระบบหายใจ ระบบไหลเวียน เมื่อมาเรียนพยาธิยังสับสน ไปกันใหญ่ ยิ่งเวลานำความรู้มาประยุกต์ร่วมกับเภสัช ทำให้มั่วมาก"

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในวิชากายวิภาคและสรีรวิทยาพบว่า ส่วนหนึ่งเป็นเพราะลักษณะวิชาที่มีเนื้อหาสาระมาก การเรียนการสอนต้องมีทั้งในชั้นเรียน และนักศึกษาเองต้องทำการศึกษด้วยตนเอง แต่นักศึกษาที่เรียนแล้วมีปัญหา มักจะมองว่าชั่วโมงการสอนน้อย เรียนตามที่อาจารย์สอนไม่ทัน ไม่มีเอกสารประกอบการสอน น่าจะมีให้ศึกษาก่อนล่วงหน้า บางรายบอกว่ามีปัญหาทุกวิชาที่เรียน เพราะเข้าใจยาก จำยาก เพราะตนไม่ตั้งใจเรียน ไม่ค่อยอ่านหนังสือ

นักศึกษาที่มีปัญหาการเรียนนอกจากมีสาเหตุจากพื้นฐานการศึกษา เช่น ปัญหาด้านภาษา การคำนวณ หรือ ทักษะส่วนตัวแล้วยังพบว่า เป็นเพราะการจัดตารางสอนที่แน่นมาก ไม่มีคาบว่างเลย จนผู้เรียนไม่มีเวลาพักผ่อน โดยเฉพาะเมื่อขึ้นชั้นปีที่ 2 งานที่มอบหมายให้ค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเองก็มาก รู้สึกเครียดไม่มีเวลาทำงาน ต้องทำงานตอนกลางคืน นอนดึก ง่วงนอน น้อยหลับ นอกจาก

การจัดตารางสอนที่แน่นมากแล้วยังพบปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนชั่วโมงสอนของอาจารย์ซึ่งนักศึกษาให้ข้อมูลว่ามีการเปลี่ยนแปลงตลอด นักศึกษารายหนึ่งให้ข้อมูลว่า

"อาจารย์เปลี่ยนชั่วโมงทำให้ตนเองมั่ว บางรายบอกว่าอาจารย์เปลี่ยนชั่วโมงต้องมาเรียนเวลากลางคืน"

นักศึกษารายหนึ่งที่มีผลการเรียนทั้ง 3 ภาคเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีบอกว่า

"ตนไม่มีปัญหาการเรียน แต่ไม่ชอบที่ตารางสอนเปลี่ยนบ่อย ทำให้เสียเวลา มาเรียนตอนดึก เรียนดึกก็ไม่มีประโยชน์ เพราะขาดสมาธิ สมาธิรับไม่ได้ ไม่จำ รับไม่ไหว ตารางสอนแต่ละวิชาที่ไม่ต่อเนื่อง เรียนจนลืมไปแล้วก็เพิ่งมาเรียนต่อ"

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียน พบว่าห้องสมุด ตำราเอกสารและคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต มีผลต่อการเรียนมาก โดยเฉพาะเอกสารตำราทั้งจำนวน และความทันสมัย พบว่าตำราในห้องสมุดมีจำนวนไม่เพียงพอแก่นักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีจำนวนมาก บางวิชาเรียนพร้อมกัน เมื่ออาจารย์มอบงานให้ศึกษาค้นคว้าจึงทำให้มีเอกสารตำราไม่เพียงพอ นักศึกษาให้ข้อมูลว่า หนังสือไม่พอต้องรอคิว หรือต้องไปขอยืมเอกสารจากเพื่อนที่ยืมหนังสือไป สำหรับวิชาพื้นฐานที่เรียนชั้นปีที่ 1 จะมีปัญหาไม่มากเพราะมีเอกสารตำราหลากหลาย แต่เมื่อขึ้นชั้นปีที่ 2 ที่จะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น พบว่าตำราทางการพยาบาลมีไม่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษาและความต้องการใช้ นอกจากจะมีเอกสารตำราไม่เพียงพอกับความต้องการใช้แล้วพบว่า เวลาให้บริการไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา เช่น เวลา 8.00-16.00 น.เป็นช่วงที่นักศึกษาต้องเข้าห้องเรียน ภายหลังเลิกเรียนต้องทำกิจกรรมส่วนตัวและเข้าห้องประชุมจนถึง

เวลา 19.00น.จึงจะเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าถึงเวลา 20.00น.เวลาที่ใช้ค้นคว้าจึงไม่เพียงพอ เมื่ออาจารย์สั่งงานจึงไม่เสร็จตามที่กำหนด นักศึกษารายหนึ่งเสนอว่า"น่าจะขยายเวลาบริการจนถึง 22.00 น."

อีกรายบอกว่า "หนังสือ หรือคอมพิวเตอร์ที่ไม่เพียงพอหรือเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่ได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้นคว้ามาก"

นอกจากคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอแล้วยังพบว่านักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์ไปในเรื่องของการเล่นเกม หรือการติดต่อกับเพื่อนเช่น HI 5 ยิ่งทำให้มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อการศึกษาน้อยลง นักศึกษาชายรายหนึ่งให้ข้อมูลว่า

"สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเรื่องหนึ่งที่ทุกคนไม่ควรมองข้ามโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมบรรยากาศในสถานศึกษา สิ่งที่ต้องปรับปรุงสำหรับที่นี่ คือ ห้องคอมพิวเตอร์ต้องเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์คิดว่าจะมีผลต่อการเรียนการสอนส่วนบรรยากาศในห้องสมุดไม่น่าเข้าไปใช้บริการอาคารอื่น อัดอัด แต่เจ้าหน้าที่ให้บริการดี"

ส่วนสิ่งแวดล้อมอื่น เช่น หอพัก พบว่าที่อยู่อาศัยมีผลต่อการศึกษาคด้วย การอยู่หอพักที่แออัดมีผลต่อการเล่าเรียนของนักศึกษา โดยเฉพาะการอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ห้องละ 16 คน ย่อมมีผลต่อการปรับตัว ในระยะแรกนักศึกษาบางรายมีปัญหาในการปรับตัว โดยเฉพาะการส่งเสียงดัง การเข้านอนไม่พร้อมกัน ทำให้นอนไม่หลับนอนไม่พอ เพื่อนที่อยู่รวมกันในห้องบางรายดูหนังฟังเพลง บางครั้งชวนกันดูหนังปลูกใจ นักศึกษารายหนึ่งให้ข้อมูลว่า

"การอยู่ร่วมกับผู้อื่นต้องปรับตัวมาก เช่น การอ่านหนังสือต้องใช้สมาธิมากถ้ามีเสียงดังจะไม่สามารถอ่านได้ ก่อนนอนต้องทำการบ้านและตื่นนอนเพื่อมาอ่านหนังสือ ตี 3 ตี 4 ต้องใช้เวลาหลายวันปัจจุบันก็คิดว่าปรับตัวได้แล้ว"

นอกจากการอยู่อย่างแออัดแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก เช่น โต๊ะที่ใช้ทำการบ้านอ่านหนังสือมีไม่พอ สิ่งของเครื่องใช้ไม่มี เช่น โต๊ะเขียนหนังสือ โป๊ะไฟ ทำให้ไม่สามารถอ่านหนังสือหรือทำการบ้านได้ บางรายแก้ปัญหาโดยทำการบ้านในห้องรวม แต่ก็ไม่สามารถอ่านหนังสือหรือทำการบ้านได้เพราะเสียงรบกวนจากโทรทัศน์ การอยู่หอพักนอกจากไม่มีที่ส่วนตัว ที่อ่านหนังสือแล้วยังพบว่าสภาพหอพักเองก็มีผลต่อการเรียนของนักศึกษา เช่น ห้องน้ำห้องส้วมไม่เพียงพอ ต้องเข้าคิวรอนาน นอนดึกทำให้ง่วงนอนตอนกลางวัน

5.2 ทางแก้เมื่อมีปัญหา สำหรับการ

แก้ปัญหาเรื่องเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง หันมาแก้ที่ตนเอง โดยการพยายามตั้งใจเรียนให้มากขึ้น หันมาดูแลตนเองว่าอะไรที่ทำให้เขาเรียนไม่จบ บางรายที่มีปัญหาภาษาอังกฤษหรือวิชาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ จะหันมาทบทวนโดยการศึกษาหาอ่านจากตำราในห้องสมุด หรือชวนกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหารวมกลุ่มกันศึกษาคด้วยตนเอง เช่น นักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางภาษาน้อยและมีอายุมากกว่าคนอื่นๆ ให้ข้อมูลว่า "คิดว่าต้องสู้ก็ต้องพยายาม เอมนี่ปรึกษาเพื่อน ๆ ชื่อศัพทไทย-อังกฤษ เจอภาษาอังกฤษที่ไหนก็อ่าน เอม 2 นี้ ภาษาอังกฤษเยอะมาก โดยเฉพาะจุลชีวชีวเคมี เอมแรกได้เกรด 2.00 เอม 2 ได้ประมาณ 2.03 และเอม 3 นี้เรียนวิชายากขึ้นเรื่อย ๆ รู้ตัวเองว่าหัวช้า ต้องขยันให้มาก เข้าคืนขึ้นมาสติ 5 ละหมาดแล้วก็ไม่ได้นอนต่อ ต้องอ่านหนังสือ กลางคืนก็จะนอนประมาณ 5 ทุ่มครึ่งเที่ยงคืน บางทีก็เหนื่อยแต่เรารู้ว่าเราแก่แล้วต้องอ่านมากกว่าคนอื่น" มีบางรายที่จะแก้ปัญหาโดยการปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก เช่นในรายนี้ "จะมีความอดทนกับการเรียนที่ดีฉันไม่เข้าใจและจะอ่านหนังสือเพิ่มหรือไม่ก็จะถามเพื่อนเพื่อตัวให้เข้าใจวิชานั้นๆถึงแม้ว่าตนเองเรียนไม่เก่งเหมือนคนอื่นเขาฉันก็จะพยายาม"

นอกจากศึกษาด้วยตนเอง รวมกลุ่มกับเพื่อนแล้ว นักศึกษาที่มีปัญหาเรียนอ่อนโดยเฉพาะวิชาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษต้องการให้อาจารย์ช่วยเหลือโดยการสอนเสริม หรือทบทวนบทเรียนให้ และมองว่าการสอนเสริมนั้นมีประโยชน์ คือนักศึกษาได้มีโอกาสทบทวน น่าจะสอนเสริมทุกชั้นปีมิใช่สอนเสริมเฉพาะชั้นปีที่ 1 เช่นนักศึกษารายนี้ให้ข้อมูลว่า "การสอนเสริม รู้สึกว่ามีเฉพาะตอนอยู่ปี 1 เทอม 1, 2 เท่านั้น น่าจะสอนเสริมให้ทุกเทอม โดยเฉพาะภาคปฏิบัติสอนเสริมให้มากๆ วิทยาลัยจะได้ไม่น้อยหน้าคนอื่น" นักศึกษาบางรายให้ข้อมูลว่า อาจารย์บางคนสอนเร็วมาก การสอนเสริมจะช่วยให้ นักศึกษามีเวลาทบทวน ทำให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น และได้ซักถามในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันการสอนเสริมก็ทำให้เกิดปัญหา คือการเลือกอาจารย์ที่จะสอนเสริม นักศึกษารายหนึ่งให้ข้อมูลว่า "ต้องการให้สอนเสริมโดยเลือกอาจารย์คนที่สอนง่าย เข้าใจง่าย มาสอน เพราะถึงแม้จะสอนเสริมหากเป็นอาจารย์ที่สอนเข้าใจยากมันก็เหมือนเดิมคือ การรับรู้ก็จะไม่หมดเหมือนเดิม"

สำหรับวิชาที่ต้องการให้สอนเสริม นักศึกษาต้องการให้สอนเสริมภาษาอังกฤษให้มากกว่าวิชาอื่น เพราะอ่อนด้านนี้มากและต้องการนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาพยาบาล เช่น รายนี้ "ควรจะมีการสอนเสริมในวิชาภาษาอังกฤษ โดยอาจจะเริ่มต้นตั้งแต่พื้นฐานเลยยิ่งดี อาจจะไม่ต้องสอบในทุกด้านอาจจะเน้นเฉพาะในเรื่องการอ่านและการเขียน เพราะจะได้อ่านและเขียนคำศัพท์ทางการแพทย์ได้ถูกต้อง" ส่วนวิชาทางการพยาบาลอาจจะเป็นเพราะนักศึกษาเรียนในชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ส่วนใหญ่ต้องการให้อาจารย์สอนเสริมที่เป็นวิชาการพยาบาล ทำให้นักศึกษามีทักษะในกระบวนการพยาบาลอย่างเต็มที่ เช่น วิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล พยาธิสรีรวิทยา เภสัชวิทยา

การแก้ปัญหาของนักศึกษาจะเป็นการแก้ปัญหาด้วยตัวนักศึกษาเอง และถ้าเกินกำลังความสามารถนักศึกษาก็ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนและจากอาจารย์ มีส่วนน้อยที่ขอความช่วยเหลือจากอาจารย์เป็นอันดับแรก นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการเรียนของนักศึกษาจะได้ผลดี อาจารย์ต้องมีทักษะในการสอน การถ่ายทอด และปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ตำรา เอกสารต่างๆ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ต้องมีให้เพียงพอ มีประสิทธิภาพ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ต้องพัฒนาเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาริบทของสถาบันการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การเข้ามาเรียนพยาบาลมาด้วยเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกัน ทั้งมาด้วยความชอบในวิชาชีพการพยาบาล ที่มองว่าพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยอมรับจากสังคม สามารถให้การช่วยเหลือผู้อื่นและครอบครัวได้ บ้างมาด้วยเหตุผลอื่น ความจำเป็นของครอบครัวที่ต้องการให้มาเรียนพยาบาลได้รับราชการ เพื่อการมีงานทำที่มั่นคง และมีทั้งที่ตนเองชอบและครอบครัวให้การสนับสนุนด้วย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักศึกษาหลายคนที่ชอบในวิชาชีพแต่ครอบครัวขาดเงินทุนสนับสนุนให้เรียน ดังนั้นโครงการนี้จึงเป็นโอกาสที่ช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาด้านเงินทุนสามารถเข้ามาเรียนได้

การเข้ามาเป็นนักเรียนพยาบาลของนักเรียนจากสามจังหวัดชายแดนใต้พบว่าต้องเผชิญกับปัญหาในการศึกษาและต้องพยายามปรับตัวเป็นอย่างมากต่อการเรียนวิชาพยาบาล การปรับตัวเข้าเพื่อนใหม่ การปรับตัวที่จะอยู่ร่วมกันกับเพื่อนรุ่นพี่และอาจารย์ บรรยากาศและ

สิ่งแวดล้อม ด้านการเรียนวิชาพยาบาล นักศึกษาที่เข้ามาเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนศาสนาและมีพื้นฐานการเรียนอ่อนด้านภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ การเรียนพยาบาลจำเป็นต้องมีพื้นฐานด้านภาษาและการคำนวณ จึงทำให้นักศึกษาจากจังหวัดชายแดนใต้มีปัญหาในการเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน เช่น กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา เกสซ์วิทยา ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดตารางสอนที่แน่นมาก การสอนที่รีบเร่ง หรือการเปลี่ยนชั่วโมงสอนของครูทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสทบทวนทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนและก่อให้เกิดความสับสน มีผลให้นักศึกษามีปัญหาในการเรียนมากยิ่งขึ้น

สิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยก็มีผลต่อการเรียนของนักศึกษา โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ห้องสมุด^๕ ซึ่งพบว่าเป็นปัญหาและไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาที่จะต้องพัฒนาให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ และมีจำนวนเพียงพอ รวมทั้งที่อยู่อาศัยและบรรยากาศของการอยู่ร่วมกันในหอพัก เช่น หอพักที่ต้องจัดให้มีความพร้อมทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ แสงสว่าง ห้องน้ำ ห้องศึกษาด้วยตนเอง ไม่มีเสียงรบกวน และที่พักระเบียบเรียบร้อย มีห้องน้ำเพียงพอ นอกจากนี้กฎระเบียบต่างๆ ของวิทยาลัยและการอยู่ร่วมกันในหอพักต้องมีการพัฒนาเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ เช่น การประชุมของนักศึกษาในหอพักให้มีความเท่าเทียมกัน ไม่มีความแตกต่างทางศาสนา พัฒนาระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้องที่สร้างสรรค์ เพื่อการอยู่ร่วมกัน กฎระเบียบการเข้าออกหอพัก การแต่งกายเมื่อต้องเดินทางกลับบ้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

นักศึกษาที่เข้ามาเรียนพยาบาลแม้จะมีพื้นฐานการศึกษาที่ต่างกัน ความต้องการเข้ามาเรียนวิชาชีพที่ต่างกัน การวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ถ้าได้รับการดูแลที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและการจัดการศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น ตรงกับสภาพของผู้เรียนจากการศึกษาพบปัญหาของนักเรียนจากจังหวัดชายแดนใต้คือความสามารถในการสอบแข่งขันสู่วิชาชีพ การให้โอกาสจึงเป็นช่องทางที่นักเรียนจากจังหวัดชายแดนใต้สามารถเข้าสู่วิชาชีพได้

ความเข้าใจถึงภาษาและวัฒนธรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียนน่าจะเป็นสิ่งหนึ่งที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีความสุข การพัฒนาครูผู้สอนให้มีความเข้าใจถึงประเพณีวัฒนธรรมของชนชาวมุสลิมน่าจะมีความสำคัญและมีความจำเป็นเพื่อการพัฒนาการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นและประสบผลสำเร็จในการเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข. โครงการรับนักศึกษาพยาบาลจากภูมิลาเนาและส่งนักศึกษาไปยังสถานที่ศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้.
2. สุกัญญา เชยโพธิ์. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา กรณีศึกษา: นักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมสำรวจต่อการเรียนวิชาภาพถ่ายทางอากาศในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

3. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันพระบรมราชชนก. (2551) คุณลักษณะทัศนคติต่อวิชาชีพและการรับรู้บทบาทภายหลังจบการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลและหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อการจัดการกำลังคนในชายแดนภาคใต้. สงขลา : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
4. นิศา ชูโต. (2545). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทแม่พิมพ์ยี่จ๋ากัด
5. สถานที่ปริกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2550) อิสลามกับความจริงที่ต้องรู้. ยะลา : สถานที่ปริกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้.
6. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. พิมพ์ครั้งที่ 3; กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

